

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Warszawa, 08 czerwca 2026 r.
znak sprawy: DPB.dl.058.4.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 17311 Pani Posłanki Wioletty Marii Kulpy

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 17311 Pani Posłanki Wioletty Marii Kulpy, przedstawiam stanowisko Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW).

Na wstąpię pragnę zaznaczyć, że regulacje w zakresie objęcia danego gatunku ochroną gatunkową, a tym samym wiążących się z tym zakazów, bądź też możliwości wydania od nich odstępstw oraz zasady odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez zwierzęta objęte ochroną gatunkową, w tym sposób ich szacowania określa ustawa o ochronie przyrody (1) oraz wydane na jej podstawie rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szacowania szkód wyrządzonych przez niektóre gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową (2).

Zgodnie z art. 28 ustawy o działach administracji rządowej (3) ochrona przyrody, w tym ochrona gatunków roślin i zwierząt należy do działu administracji rządowej „środowisko”. Tym samym Minister Klimatu i Środowiska - kierujący działem administracji rządowej „środowisko”, co wynika bezpośrednio z rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska (4), jest organem odpowiedzialnym za rozwiązanie problemu szkód wyrządzanych przez ptaki w gospodarstwach rolnych i rybackich.

W związku z tym, MRiRW nie jest właściwe w zakresie udzielania odpowiedzi na szczegółowe pytania dotyczące: monitoringu populacji ptaków prawnie chronionych, które wyrządzają szkody, uregulowania odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody wyrządzane przez ptaki oraz działań prewencyjnych, które porusza Pani Poseł Wioletta Maria Kulpa w swojej interpelacji.

Pragnę podkreślić, że problem szkód wyrządzanych w gospodarstwach rolnych i rybackich przez ptaki jest dostrzegany przez MRiRW, a wszelkie otrzymane sygnały są wnikliwie analizowane.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami art. 126 ustawy o ochronie przyrody (1) Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez wilki, żubry, bobry, rysie i niedźwiedzie. Szczegółowe regulacje dotyczące trybu postępowania przy szacowaniu szkód oraz sposobu wypłaty odszkodowań za szkody wyrządzone przez wilki, żubry, bobry, rysie i niedźwiedzie zostały ujęte w ww. rozporządzeniu Ministra Środowiska (2). Oględzin i szacowania takich szkód, a także ustalania wysokości odszkodowania i jego wypłaty dokonuje regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na terenie parku narodowego – dyrektor tego parku. Obecne przepisy nie odnoszą się jednak do chronionych gatunków ptaków.

W związku z tym, MRiRW konsekwentnie zwraca uwagę na konieczność rozszerzenia przepisów dotyczących odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez zwierzęta chronione tj. art. 126 ustawy o ochronie przyrody, o gatunki ptaków, które najczęściej wyrządzają szkody w gospodarstwach rolnych i rybackich tj. żurawie, gęsi, łabędzie, kormorany, czaple oraz część ptaków z rodziny krukowatych m.in. kruki, wrony, gawrony i kawki.

Natomiast w odniesieniu do działań prewencyjnych wskazujemy, że w związku informacjami o zwiększającej się liczebności populacji m.in. żurawia, a w ślad za tym ilości powodowanych szkód, konieczne jest zabezpieczenie dodatkowych środków w tym przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Działania odstraszaające zwierzęta chronione w tym ptaki, ze względu na ich specyfikę i ograniczenia prawne, za których przekroczenie przewidziane są surowe kary, powinny być prowadzone przede wszystkim przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska. Nie można oczekiwać wyłącznie od rolników działań, które w świetle przepisów są zakazane, a ewentualne ich zastosowanie wymaga uzyskania szeregu zgód (w zależności od stosowanego środka prewencji np. płoszenia przy użyciu amatek hukowych). Dlatego odpowiedzialność za działania prewencyjne wobec szkód powodowanych przez dzikie zwierzęta powinna spoczywać głównie na organach ochrony środowiska, a wystarczające finansowanie powinno być zabezpieczone ze środków publicznych, o co MRiRW konsekwentnie zabiega.

W kwestii monitoringu ptaków informuję, że MRiRW zaproponowało zmiany kierunków działań Strategicznego Programu Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2026–2030 w zakresie uwzględnienia szczegółowego monitoringu liczebności oraz miejsc występowania ptaków wyrządzających szkody w gospodarstwach rolnych i rybackich.

Jednocześnie zwracam uwagę, że MRiRW nie posiada odrębnego budżetu na finansowanie działań prewencyjnych, jak również brak jest dedykowanych środków unijnych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, o które Polska może zwrócić się do Komisji Europejskiej na minimalizowanie szkód wyrządzanych przez ptaki.

Podsumowując pragnę również poinformować, że w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej X kadencji procedowane są dwa poselskie projekty ustaw (połączone w druku nr 1661)¹, które mają na celu rozszerzenie odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez dzikie ptaki.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2025 poz. 1691).
- (2) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2026 r. poz. 13).
- (3) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie szacowania szkód wyrządzonych przez niektóre gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową (Dz.U. z 2024 r. poz. 1785).
- (4) Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1275 z późn. zm).
- (5) Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 lipca 2025 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 995).

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

¹ Druk 1661 - Sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi o poselskim projekcie ustawy o rekompensatach za szkody wyrządzone przez ptaki oraz o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw.